

Чумак В.В.

кандидат юридичних наук
старший викладач кафедри
адміністративної діяльності ОВС
Харківського національного
університету внутрішніх справ

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ КОЛЕДЖУ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІЦІЇ ЛАТВІЙСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ

Стратегічним курсом України є інтеграція до європейської спільноти. На цьому шляху наша держава повинна провести значне реформування не тільки своєї економічної та фінансової системи, але й реформування правоохоронних органів, і в першу чергу – органів внутрішніх справ.

Середовище функціонування органів внутрішніх справ за останні роки суттєво модифікувалося, динаміка і структура злочинності змінилися, тому, як наслідок, підвищилися вимоги до діяльності ОВС [1, с. 146].

Важливість професійної освіти працівників органів системи Міністерства внутрішніх справ зумовлена її роллю у досягненні таких соціально важливих завдань, які безпосередньо пов'язані з підготовкою висококваліфікованих фахівців у сфері правоохоронної діяльності щодо захисту прав, свобод та інтересів усіх учасників суспільних відносин у процесі динамічного розвитку громадянського суспільства та держави [2, с. 71].

Протягом останніх десятиліть МВС України та його відомчими вищими навчальними закладами завдяки різноманітним формам міжнародного співробітництва накопичено значний досвід щодо європейських правоохоронних структур, який може бути використаний Україною.

На наш погляд, на сьогодні така європейська країна, як Латвія, репрезентує найбільш оптимальну модель поліції, яка характеризується наданням правоохоронних послуг населенню, акцентуванням діяльності на превенції злочинності та користується високим рівнем довіри суспільства.

В Україні питаннями підготовки працівників ОВС займалися такі науковці, як М.І. Ануфрієв, О.М. Бандурка, С.М. Гусаров, І.В. Дробуш, М.І. Іншин, А.Т. Комзюк, Ю.В. Кідрук, О.С. Проневич, І.М. Совгір та ін. Незважаючи на численні дослідження, багато питань, пов'язаних із професійною підготовкою працівників ОВС у вищих навчальних закладах зарубіжних країн, висвітлені недостатньо. Тому досвід підготовки кадрів для поліції в Латвійській Республіці вважаємо актуальним і корисним для України, чим і зумовлено тему дослідження.

Вперше у 1991 р. на території Латвійської Республіки було створено навчальний центр при Департаменті поліції Міністерства внутрішніх справ Латвійської Республіки, який здійснював підготовку кадрів для поліції.

У 2000 р. наказом № 701 Міністерства внутрішніх справ Латвії навчальний центр був перейменований на Державну школу поліції.

У 2006 р. розпорядженням Кабінету Міністрів Латвійської Республіки було створено Коледж Державної поліції, який перейняв функції, права, зобов'язання, майно і архів Державної школи поліції, з метою підготовки поліцейських для професійної служби в національній поліції [3].

Коледж Державної поліції є освітнім закладом під керівництвом Державної поліції, що здійснює підготовку кадрів для поліції, які отримують освіту за двома освітніми програми:

1) програма професійної освіти «Поліцейська робота» (термін навчання – 1 рік);

2) 1-й рівень вищої професійної освітньої програми «Робота поліції» з кваліфікацією (тривалість навчання – 2,5 року).

Цілями програми професійної освіти «Поліцейська робота» є: підготовка до роботи поодиночі; навчити брати на себе відповідальність за результати роботи; навчити використовувати передовий досвід і методи роботи у професійній діяльності; навчити оцінювати, класифікувати і використовувати інформацію, особливо у професійній сфері.

За програмою професійної освіти учні Коледжу повинні отримати такі знання та навички:

- щодо підтримання громадського порядку;
- про вимоги, встановлені в нормативних і законодавчих документах;
- тактично правильно організувати роботу поліції;
- при затриманні злочинців;
- у використанні тактичних методів парирования атаки і оборони;
- у наданні першої допомоги;
- у застосуванні вогнепальної зброї та спеціальних засобів;
- у використанні комунікації та технічних засобів [3].

Тривалість навчання складає один рік (теоретична освіта – 29 тижнів; практична підготовка (польова практика) – 12 тижнів). Після польової практики проводиться однотижневий комбінований курс підготовки (використання теоретичних знань і практичних навичок).

Наприкінці курсанти навчальної програми повинні здати кваліфікаційний іспит, який складається з теоретичних і практичних завдань. Теоретична частина складається з питань, що охоплюють професійні знання. Практична частина включає навички надання першої допомоги, судово-медичних технологій і методів, стрільби і парирования атак, тактики захисту [3].

Після закінчення програми професійно-технічної освіти є можливість продовжити навчання на першому рівні професійної програми вищої освіти «Робота поліції» в Коледжі державної поліції чи в будь-якому іншому уні-

верситеті або поліпшити професійні знання та навички на різних курсах підвищення кваліфікації.

Коледж Державної поліції здійснює програму професійної вищої освіти першого рівня для підготовки кадрів для поліції, яка спрямована на підтримання раніше накопиченої професійної освіти та забезпечує спеціалізацією відповідно до потреб поліцейської держави.

Термін навчання в повному обсязі становить 2,5 років (п'ять семестрів).

Основні методи навчання – лекції, семінари та практичні заняття, а також вивчення спеціальної літератури та законодавчих актів. Методи навчання – вирішення проблем, практичні заняття, рольові ігри, вправи, науково-дослідні методи, презентації, індивідуальні та групові проекти.

До забезпечення навчального процесу залучаються спеціалісти з різних державних служб поліції.

Наприкінці дослідження пропонується кваліфікаційний іспит, який складається з трьох частин: тести – теоретичні знання, експертиза зі спеціалізації та презентація кваліфікаційної роботи [3].

У ході навчання курсанти отримують соціальні гарантії:

1. Посадовий оклад в розмірі, передбаченому державою.
2. Житло на час навчання.
3. Їжу в їдальні.
4. Уніформу Державної поліції.
5. У разі народження дитини під час навчання виплачується 6 посадових окладів.
6. «Свято-підтримка» – один раз на рік, у відпустці, курсант отримує грошову допомогу в розмірі заробітної плати,
7. Якщо поліцейського було вбито при виконанні його службового обов'язку, його спадкоємцям за законом виплачується одноразова допомога.
8. Поліцейському, якого було звільнено від служби через його інвалідність або професійне захворювання, пропонується збереження всіх переваг і гарантій, передбачених законом [3].

Отже, підсумовуючи викладене, варто наголосити на тому, що успіх реформ у Латвії надихнув багато країн пострадянського простору, які визнали необхідність модернізації своїх правоохоронних систем. Досвід професійної підготовки кадрів поліції Латвії оцінюється західними та українськими експертами як найбільш передовий серед країн пострадянського простору і заслуговує на увагу для вдосконалення діяльності та подальшого розвитку системи органів внутрішніх органів України.

Бібліографічні посилання

1. Андреева О.Б. Функції вищих навчальних закладів як суб'єктів професійної підготовки працівників ОВС / О.Б. Андреева // Вісник Харків. нац. ун-ту внутр. справ. – 2011. – № 2(55). – С. 145–151.
2. Мілорадова Н.Е. Формування професійної ідентичності правоохоронців на етапі довузівської підготовки / Н.Е. Мілорадова // Реформування органів внутрішніх справ:

проблеми та перспективи (вітчизняний і зарубіжний досвід) : матер. міжнар. наук.-практ. конф. (Дніпропетровськ, 28–29.03.2014). – Дніпропетровськ : ДДУВС, 2014. – С. 69–71.

3. Valsts policijas koledža (Офіц. сайт Коледжу Державної поліції Латвійської Республіки) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.policijas.koledza.gov.lv/?setlang=en>.

Федчишин С.А.

кандидат юридичних наук

заступник декана господарсько-правового факультету

Національного юридичного університету

імені Ярослава Мудрого

БЕЗПЕКА ЯК НЕОБХІДНА УМОВА ЕФЕКТИВНОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ ЗАКОРДОННИХ ДИПЛОМАТИЧНИХ УСТАНОВ УКРАЇНИ

За сучасних умов значної активізації тероризму та міжнародних конфліктів дедалі частішають випадки протиправних посягань на закордонні дипломатичні установи держав світу та їх співробітників. Так, за інформацією ООН, лише за період 16 травня – 28 вересня 2012 р. було зафіксовано 12 повідомлень від держав (Австрії, Бельгії, Греції, Італії, Сирії, ФРН, Чилі та ін.) про протиправні діяння, які мали місце щодо їх дипломатичних установ або на їх території. Зокрема, йшлося про збройні напади на дипломатичні установи, їх підпали, спричинення тілесних ушкоджень персоналу, замаху на життя, у тому числі з використанням вибухівки, пошкодження, знищення і грабiж майна та ін. У зв'язку з цим особливої актуальності набуває проблема забезпечення безпеки вітчизняних закордонних дипломатичних установ як провідних органів із реалізації зовнішньої політики.

Відповідно до тлумачних словників сучасної української мови «безпека» розкривається як «стан, коли кому- або чому-небудь ніщо не загрожує». Поняття «безпека» є міждисциплінарним та широко використовується різними науками, зокрема, філософією, політологією, юриспруденцією тощо. Безпечний стан є обов'язковою передумовою існування та розвитку будь-яких соціальних систем. Він дозволяє забезпечити життєдіяльність людини, суспільства та держави шляхом запобігання виникненню реальних і потенційних загроз, обмеження та максимальної локалізації їх руйнівної дії, ліквідації або нейтралізації до рівня, що є прийнятним для стабільного та прогресивного розвитку соціальної системи.

Закордонні дипломатичні установи України також здатні повноцінно функціонувати лише в безпечних умовах, що є необхідною передумовою їх ефективної діяльності. Як і інші системи, вони потребують забезпечення власної захищеності від можливих загроз та небезпек, стану, який би дозволив